

Centrālā statistikas pārvalde

2022

22-017-000

Informatīvais apskats

MEŽSAIMNIECĪBA 2021. GADĀ

Saskaņā ar Meža resursu monitoringa datiem, ko veic Latvijas valsts mežzinātnes institūts "Silava", 2021. gada 1. janvārī meži Latvijā aizņēma 3 299 tūkst. ha, no kuriem valsts pārvalda un apsaimnieko 1 521 tūkst. ha (46,1 % no visu mežu platības), savukārt pārējo īpašnieku meža platība bija 1 778 tūkst. ha (53,9 % no visu mežu platības). Meža resursu monitoringa darbs organizēts piecu gadu ciklos, katru gadu uzmērot vienu piekto daļu no kopējā valstī izvietoto parauglaukumu skaita. Monitoringa cikla beigās tiek iegūta informācija par meža resursiem visā Latvijas teritorijā. Pēc tam tiek sākts nākamais meža resursu monitoringa piecu gadu cikls, secīgi veicot pārmērījumus ierīkotajos parauglaukumos un iegūstot informāciju par meža resursu izmaiņu dinamiku. Dažādu projektu ietvaros katru gadu tiek veiktas arī dažādu datu ekstrapolācijas.

LATVIJAS MEŽA ZEMJU PLATĪBA

(tūkst. ha)

	2009 ¹	2014 ²	2019 ³	2020 ⁴	2021 ⁵	2022 ⁶
Meža zeme	3 537	3 553	3 589	3 597	3 599	3 600
Mežs	3 232	3 248	3 285	3 292	3 296	3 299
mežaudze	3 176	3 189	3 233	3 241	3 240	3 238
meža zemēs	3 030	3 044	3 058	3 057	3 055	3 051
lauksaimniecības zemēs	146	152	176	184	185	187
iznīkusi audze, degums, vējgāzes, izcirtums	56	59	52	51	56	60
Purvi (mežā)	130	127	126	125	123	119
Lauces (mežā)	34	33	30	30	30	30
Pārplūstoši klajumi	44	44	42	42	41	40
Zeme zem infrastruktūras objektiem u.c.	87	87	96	97	98	99
Pārējā meža zeme	11	11	10	11	12	13

Latvijas mežos aug gan skuju, gan lapu koki. Bērzu, priežu un egļu audzes kopā aizņem 72,5 % no visas meža platības. Pārējās meža platības aizņem baltalkšņu, apšu, melnalkšņu, ošu un ozolu audzes un citi cieto lapu koki.

¹ Meža resursu monitoringa 1. cikla dati, kas precizēti pēc 3. cikla.

² Meža resursu monitoringa 2. cikla dati, kas precizēti pēc 3. cikla.

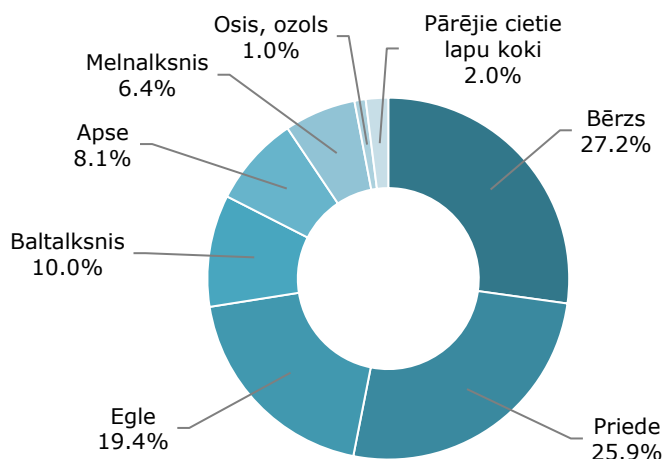
³ Meža resursu monitoringa 3. cikla dati.

⁴ Meža resursu monitoringa dati 01.01.2020.

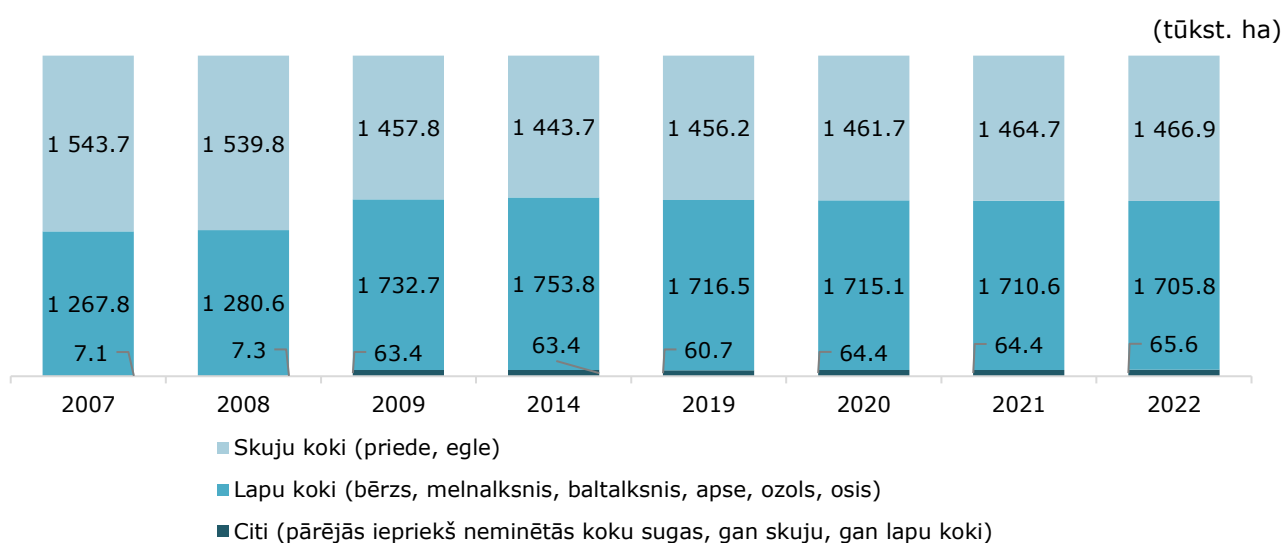
⁵ Meža resursu monitoringa dati 01.01.2021.

⁶ Meža resursu monitoringa dati 01.01.2022.

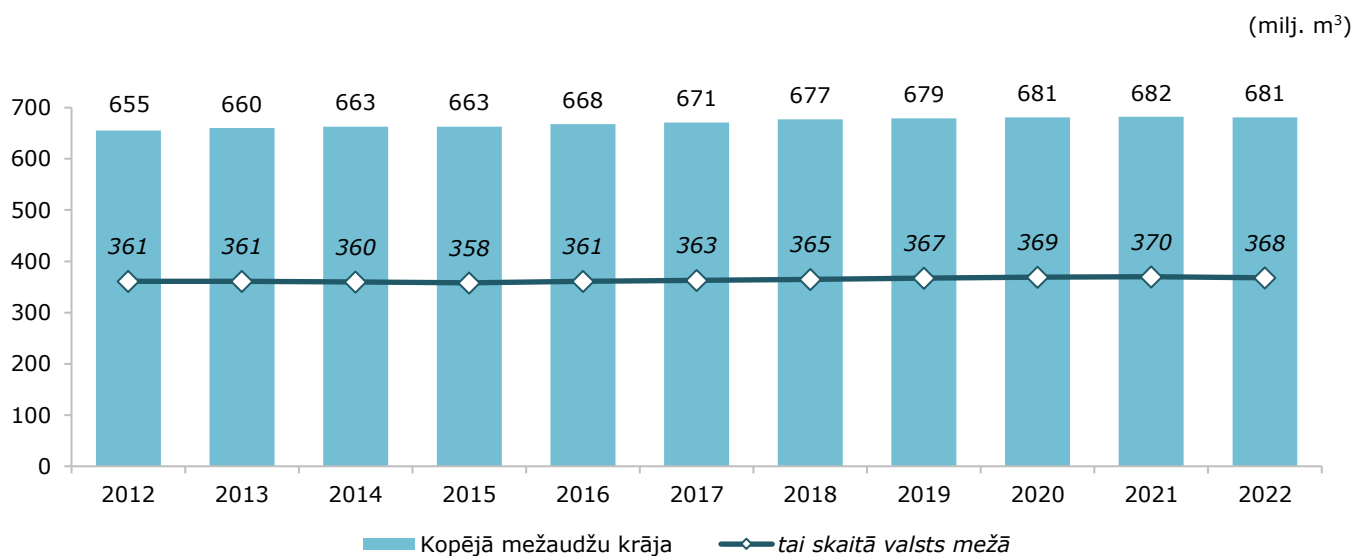
MEŽAUDŽU PLATĪBU STRUKTŪRA PĒC KOKU SUGAS LATVIJAS MEŽOS 2022.GADĀ ¹

KOKU SUGU SADALĪJUMS LATVIJAS MEŽAUDŽĒS ^{1, 2, 3, 4, 5}

KOPĒJĀ MEŽAUDŽU KRĀJA ^{1, 3, 4, 5}

¹ Meža resursu monitoringa dati 01.01.2022.

² Līdz 2008. gadam (ieskaitot) Valsts meža dienesta dati.

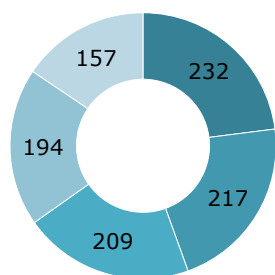
³ Meža resursu monitoringa 1. cikla dati, kas precizēti pēc 3. cikla.

⁴ Meža resursu monitoringa 2. cikla dati, kas precizēti pēc 3. cikla.

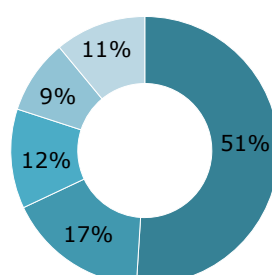
⁵ Meža resursu monitoringa 3. cikla dati.

VIDĒJĀ KOKSNES KRĀJA UN MEŽA PLATĪBA SADALĪJUMĀ PA MEŽA AUGŠANAS APSTĀKĻU TIPIEM 2022. GADĀ ¹

(vidējā koksnes krāja, m³/ha)

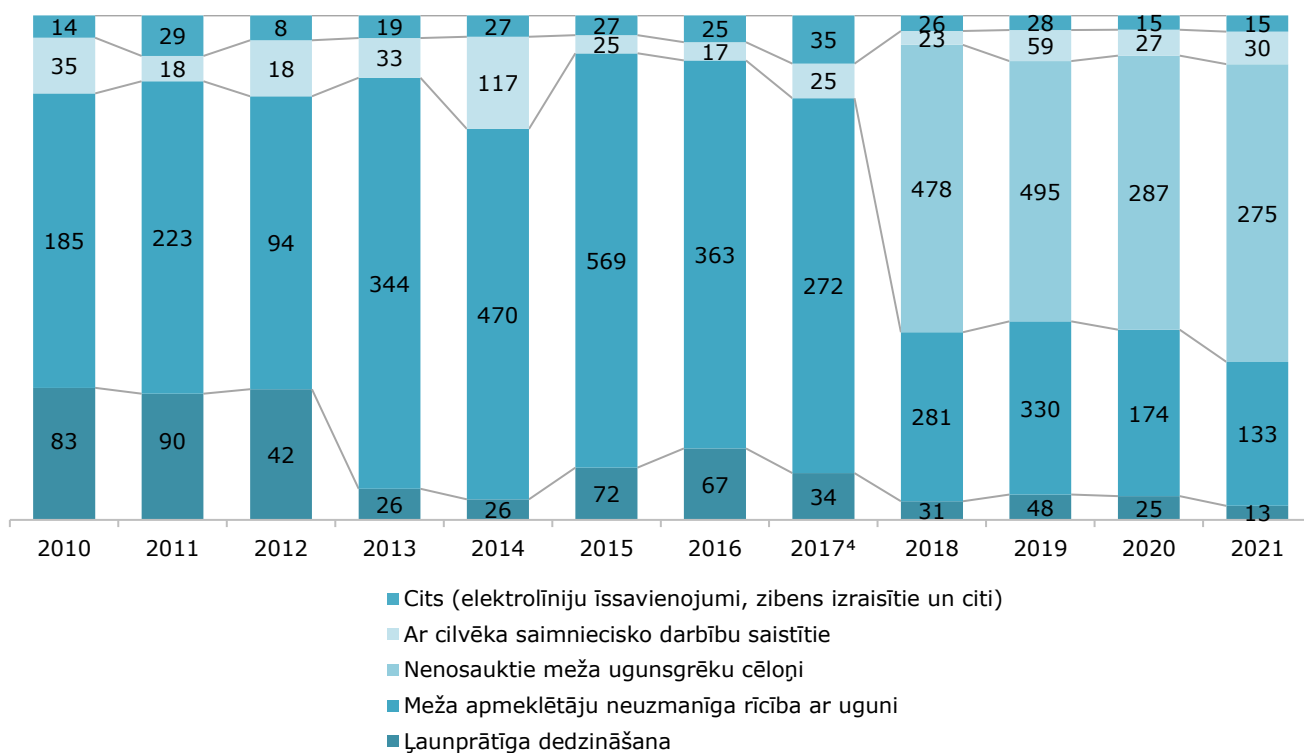
(% no kopējās meža platības)

Meža augšanas apstākļu tipi raksturo meža augšanas potenciālu un apsaimniekošanas iespējas. Vislabvēlīgākie meža augšanas apstākļi ir normāla mitruma minerālaugsnes – sausieņu mežos.

MEŽA UGUNSGRĒKU CĒĻŌŅI ^{2, 3}

(ugunsgrēku skaits)

Lielus zaudējumus Latvijas mežam nodara meža ugunsgrēki. Meža ugunsgrēku izcelšanās iemesli ir cilvēku neuzmanīga rīcība ar uguni, ļaunprātīga dedzināšana, ar cilvēka saimniecisko darbību saistītie iemesli un citi (elektrolīniju īssavienojumi, zibens izraisītie, citi). Neskaitot nenosauktos meža ugunsgrēku izcelšanās cēloņus, 2021. gadā visvairāk meža ugunsgrēkus izraisīja meža apmeklētāju neuzmanīga rīcība ar uguni – 133 jeb 29 % no kopējā meža ugunsgrēku skaita.

2021. gadā lielākais ugunsgrēks meža zemēs izcēlās Siguldas novadā, kura rezultātā izdega 174 ha meža zemes. Meža ugunsgrēki kļūst sevišķi bīstami un strauji izplatās, ja sausumu pavada spēcīgs vējš. Mežsaimniecībai nodarīto zaudējumu summa 2021. gadā bija 910 tūkst. eiro, kas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir par 172 % vairāk.

¹ Meža resursu monitoringa dati 01.01.2022.

² No 2008. gada elektrolīniju īssavienojumu cēlonis tiek iekļauts sadaļā "Cits", līdz 2007. gadam – "Ar cilvēka saimniecisko darbību saistītie".

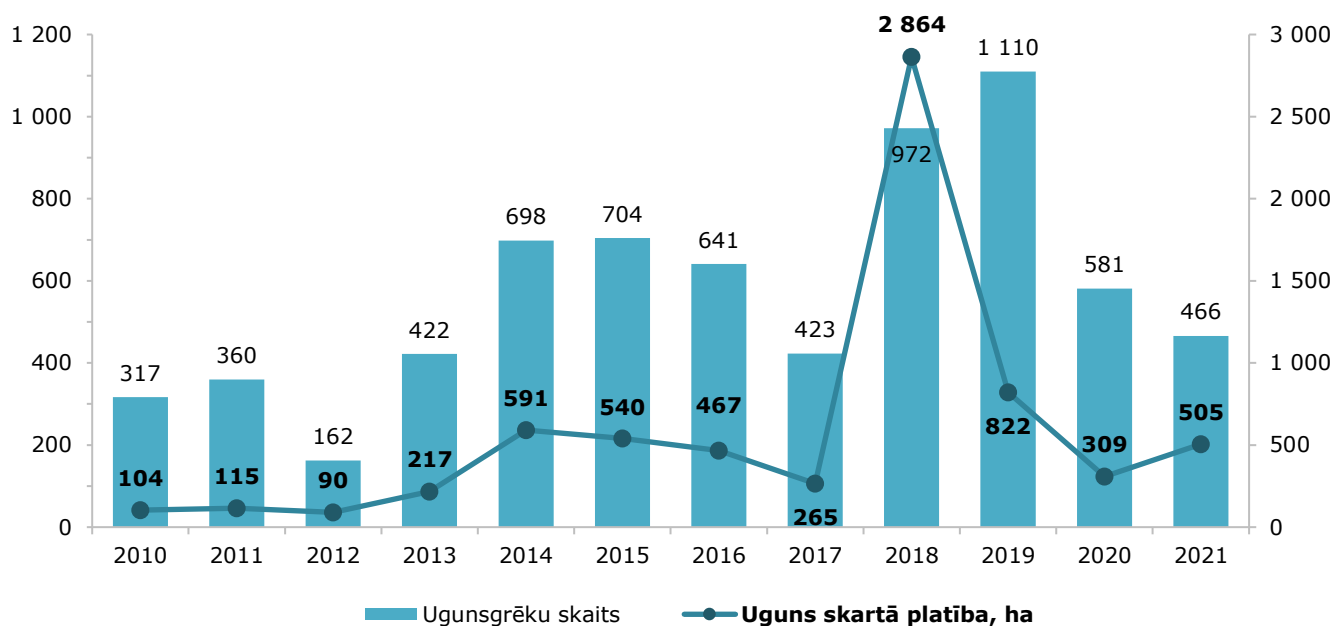
³ Valsts meža dienesta dati.

⁴ Līdz 2017. gadam (ieskaitot) "Nenosauktie meža ugunsgrēku cēloņi" iekļauti sadaļā "Meža apmeklētāju neuzmanīga rīcība ar uguni".

UGUNSGRĒKU SKAITS UN UGUNIS SKARTĀ PLATĪBA MEŽA ZEMĒS ¹

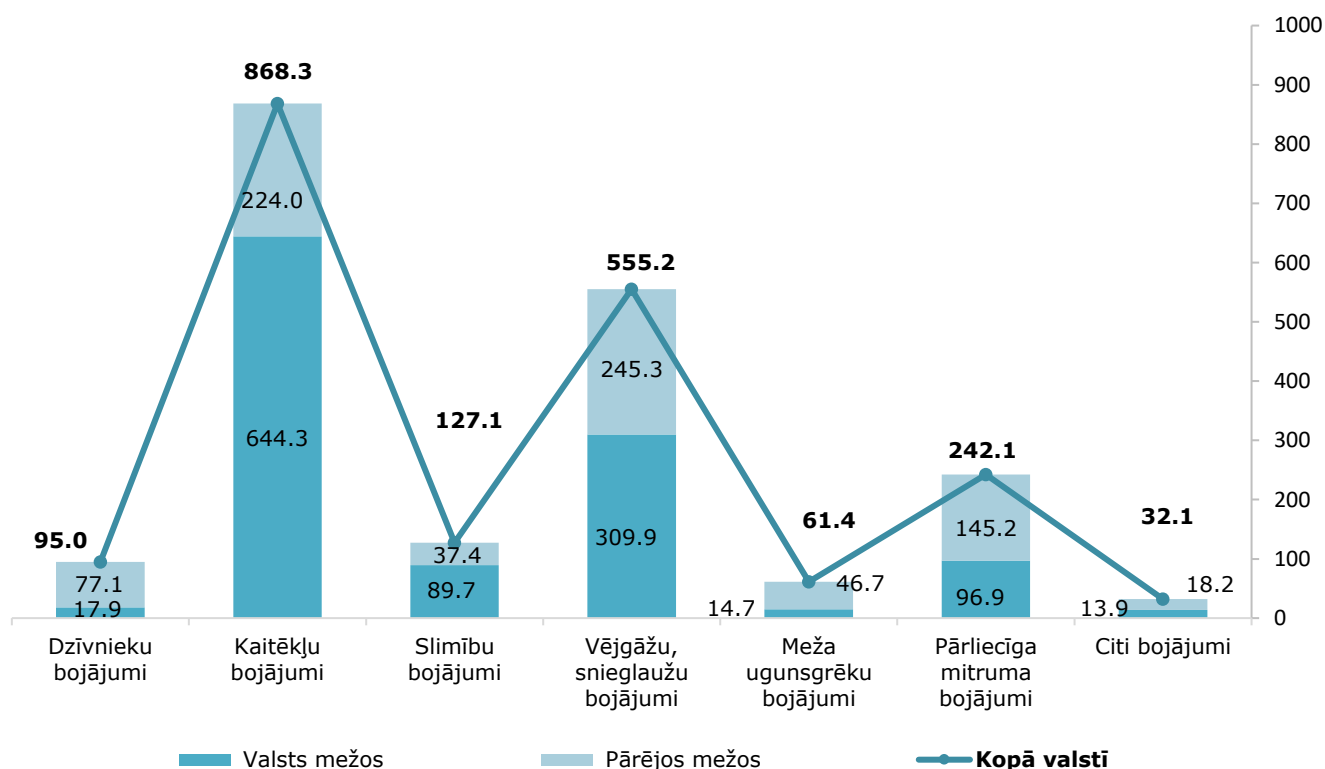
(ugunsgrēku skaits)

(ha)

BOJĀTĀS UN AUGTSPĒJU ZAUDĒJUŠĀS MEŽAUDZES 2021. GADĀ ¹

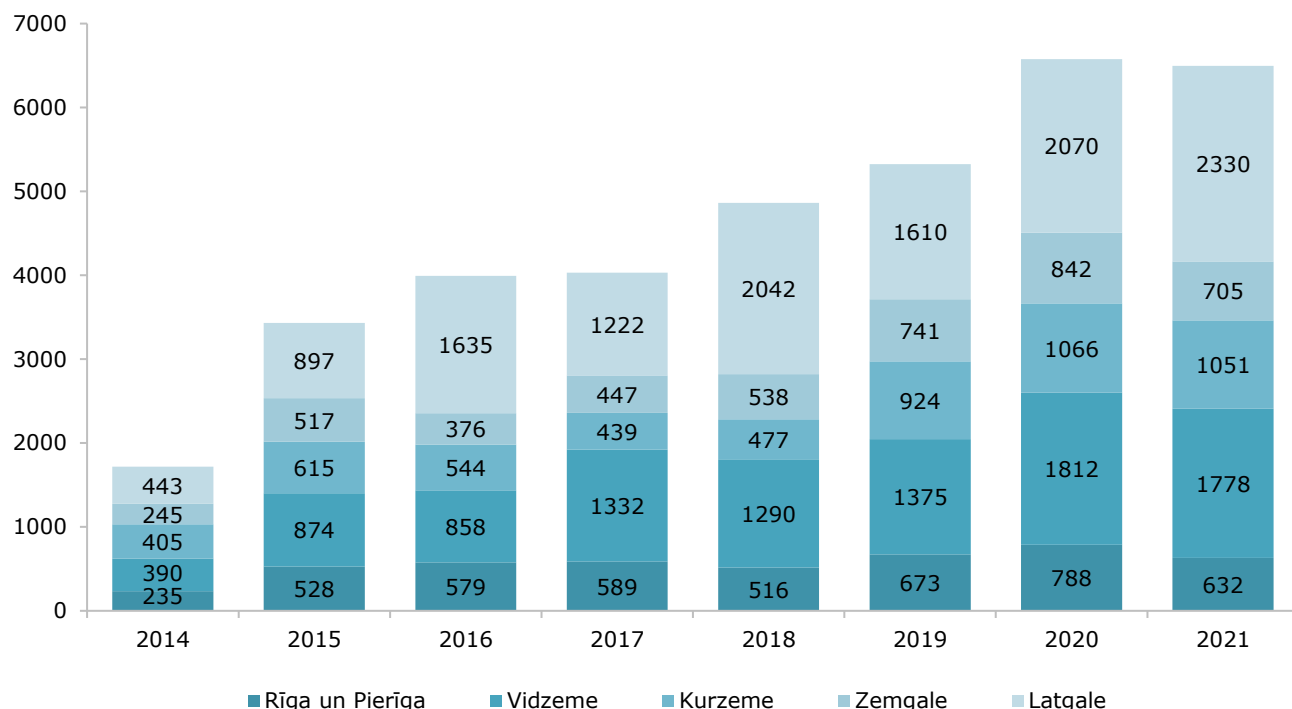
(ha)

Dzīvnieku, kaitēkļu, slimību, vējgāžu un snieglaužu, meža ugunsgrēku, pārlicēģa mitruma un citu bojājumu dēļ 2021. gadā izcirstas bojātas un augtspēju zaudējušas mežaudzes 1 981 hektāra apjomā, kas ir par 4 % mazāk, salīdzinot ar 2020. gadu (2 062 ha). Visvairāk bojāto mežaudžu konstatēts Vidzemes statistiskajā reģionā (879 ha) un Zemgales statistiskajā reģionā (431 ha), bet Rīgas statistiskajā reģionā mežaudžu bojājumi nav konstatēti. 2021. gadā būtiskākais meža platību bojājumu cēlonis bija kaitēkļu un vējgāžu un snieglaužu radītie postījumi – 72 %. Pārlicēģis mitrums veidoja 12 % no bojā aizgājušajām audzēm. Slimības, dzīvnieki un ugunsgrēki 2021. gadā mežaudzēm nodarīja mazāku kaitējumu.

¹ Valsts meža dienesta dati.

IEAUDZĒTĀS MEŽA PLATĪBAS (IESKAITOT PLANTĀCIJU MEŽU) STATISTISKAJOS REĢIONOS ¹ (ha)

Meža ieaudzēšana ir jauna meža sēšana un stādīšana ar mežu neapklātās zemēs. Tās mērķi ir racionāli izmantot zemi, samazināt vides piesārņojumu, dažādot lauku ainavu u.c. Lauksaimniecībā neizmantotās zemēs 2021. gadā ieaudzēts 6 496 ha mežaudzes jeb par 1 % mazāk nekā 2020. gadā. Ieaudzētās platības 2021. gadā veidoja šādas galvenās koku sugas: bērzs (31 %), egles (44 %), priede (9 %), baltalksnis (8 %) un pārējās koku sugas (apse, melnalksnis, ozols u.c. – 8 %).

DABAS AIZSARDZĪBAS MEŽU PLATĪBAS 2021. GADA 31. DECEMBRĪ ¹

(tūkst. ha)

	Platība, pavisam	tai skaitā:	
		valsts mežos	pārējos mežos
Dabas rezervātu meži	8,9	8,8	0,1
Nacionālo parku meži	106,1	52,6	53,5
Dabas liegumu meži	109,1	86,1	23,0
Dabas parku meži	65,2	31,9	33,3
Aizsargājamo ainavu apvidu meži	86,3	36,2	50,1
Dabas pieminekļu meži	4,0	2,0	2,0
Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslu meži, Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslu meži, aizsargjoslu meži ap pilsētām	103,0	67,2	35,8
Mikroliegumu meži	45,8	39,9	5,9
Īpaši aizsargājamo iecirkņu meži un bioloģiski nozīmīgu struktūru meži	11,4	10,0	1,4

Mikroliegumi ir teritorijas, kuras veido, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamas sugas vai biotopa aizsardzību ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Mikroliegumu meža zemēs tiek veidoti kopš 2000. gada. Latvijas teritorijas meža zemēs ir izveidoti 2 859 mikroliegumi. Pēc mikroliegumu skaita un platības lielākais mikroliegumu skaits ir izveidots medņiem, melnajiem stārķiem, mazajiem ērgļiem un jūras ērgļiem, kopā veidojot 88 % no kopējās meža mikroliegumu platības, un 65 % no meža mikroliegumu skaita. Pēc platības 88 % mikroliegumu atrodas valsts mežos, 10 % – privātpersonu un 2 % – pašvaldību mežos.

¹ Valsts meža dienesta dati.

MEDĪJAMO DZĪVNIEKU SKAITS 1. APRĪLĪ ¹

Medijamo dzīvnieku suga	Medijamo dzīvnieku skaits, tūkst.					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Pārnadži						
aļņi	23,0	23,0	23,0	24,0	23,0	21,0
staltbrieži	57,0	59,0	62,0	66,0	71,0	71,0
stirnas	158,0	173,0	184,0	197,0	201,0	207,0
mežacūkas	23,0	20,0	20,0	22,0	26,0	26,0
Kažokādu zvēri						
zaķi	33,1	37,1	37,1	42,7	46,0	46,0
caunas	26,3	29,5	29,1	31,3	31,0	31,0
lapsas	27,7	28,7	28,0	32,1	32,0	32,0
bebri	58,4	60,9	59,0	63,0	63,0	62,0
vilki	1,2	1,3	1,2	1,2	1,3	1,3
lūši	1,6	1,6	1,5	1,3	1,4	0,0
jenotsuņi	26,3	28,7	27,7	28,7	28,0	29,0
Amerikas ūdeles	21,6	22,6	22,1	23,7	23,0	23,0
āpši	13,5	15,1	15,5	17,3	17,0	18,0
ondatras	5,0	4,9	4,5	5,0	6,0	6,0

Medību resursu pārvaldīšana nepieciešama gan medību pieprasījuma nodrošināšanai, gan arī, lai līdzsvarotu savvaļas sugu aizsardzības, medību resursu izmantošanas un citu zemes lietošanas veidu, īpaši mežsaimniecības un lauksaimniecības, intereses. Medijamo dzīvnieku uzskaitē nenotiek kā vienlaicīga akcija, bet gan kā ikgadējs vērtējums 1. aprīlī.

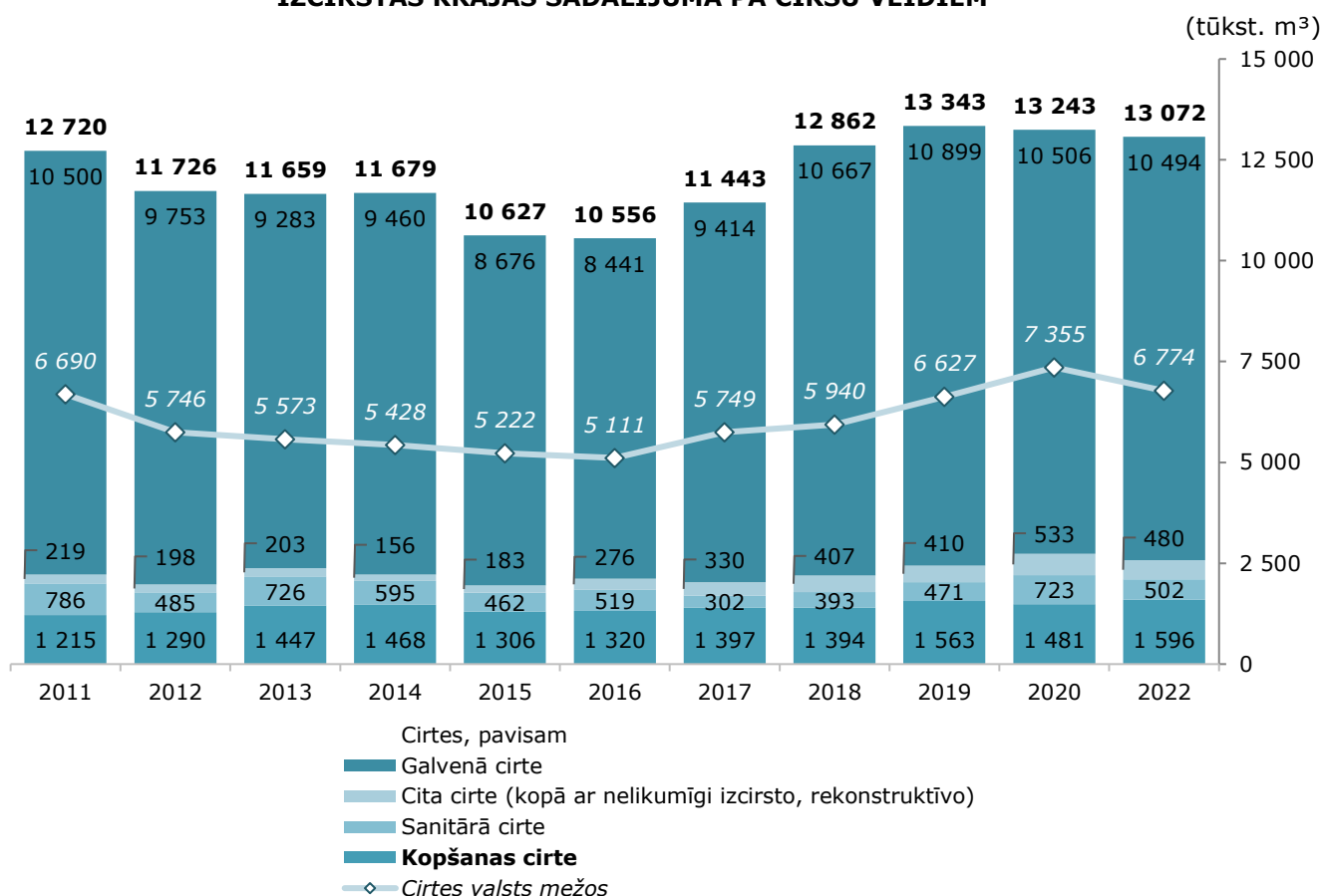
MEDĪBU SEZONĀ NOMEDĪTO PĀRNADŽU UN KAŽOKĀDU ZVĒRU SKAITS 1. APRĪLĪ ¹

Medijamo dzīvnieku suga	Nomedīti medību sezonā, skaits					
	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Pārnadži						
aļņi	6 416	7 052	7 474	7 791	7 163	6 521
staltbrieži	13 736	15 330	17 825	20 039	20 524	24 047
stirnas	17 319	22 135	27 422	34 854	37 730	35 344
mežacūkas	34 084	25 549	15 238	15 279	19 262	24 485
Kažokādu zvēri						
zaķi	1 231	1 128	1 943	2 130	2 079	1 663
caunas	2 017	2 115	2 485	1 643	1 817	1 840
lapsas	7 574	7 253	9 383	9 920	11 809	10 821
bebri	23 089	22 349	29 470	30 961	27 006	24 414
vilki	279	280	280	280	281	281
lūši	125	140	145	71	77	0
jenotsuņi	7 574	7 253	9 383	6 094	6 385	7 444
Amerikas ūdeles	451	505	693	705	669	584
āpši	777	696	1 083	1 417	1 416	1 556
ondatras	131	132	174	177	81	80

Pirms attiecīgās sugas medību termiņa sākuma Valsts meža dienests izsniedz limitēto medijamo dzīvnieku medību atļaujas (stingrās uzskaites veidlapas) medību tiesību lietotājiem. 2021./2022. gada medību sezonā samazinājies nomedīto aļņu, stirnu, zaķu, lapsu, bebru, lūšu un Amerikas ūdeļu skaits, bet pārējo nomedīto dzīvnieku skaits ir palielinājies.

¹ Valsts meža dienesta dati.

IZCIRSTĀS KRĀJAS SADALĪJUMĀ PA CIRŠU VEIDIEM ¹

Ik gadu galvenajā cirtē iegūst izaugušās koksnes ražu, savukārt kopšanas un sanitārajās cirtēs cērt kokus paliekošās mežaudzes stāvokļa uzlabošanai. Koku ciršanas apjomu galvenokārt ietekmē valsts attīstība, vispārējā ekonomiskā situācija, kokmateriālu cenas tirgū, likumdošana u.c.

IZCIRSTĀS PLATĪBAS UN KRĀJAS PA CIRŠU VEIDIEM 2021. GADĀ ¹

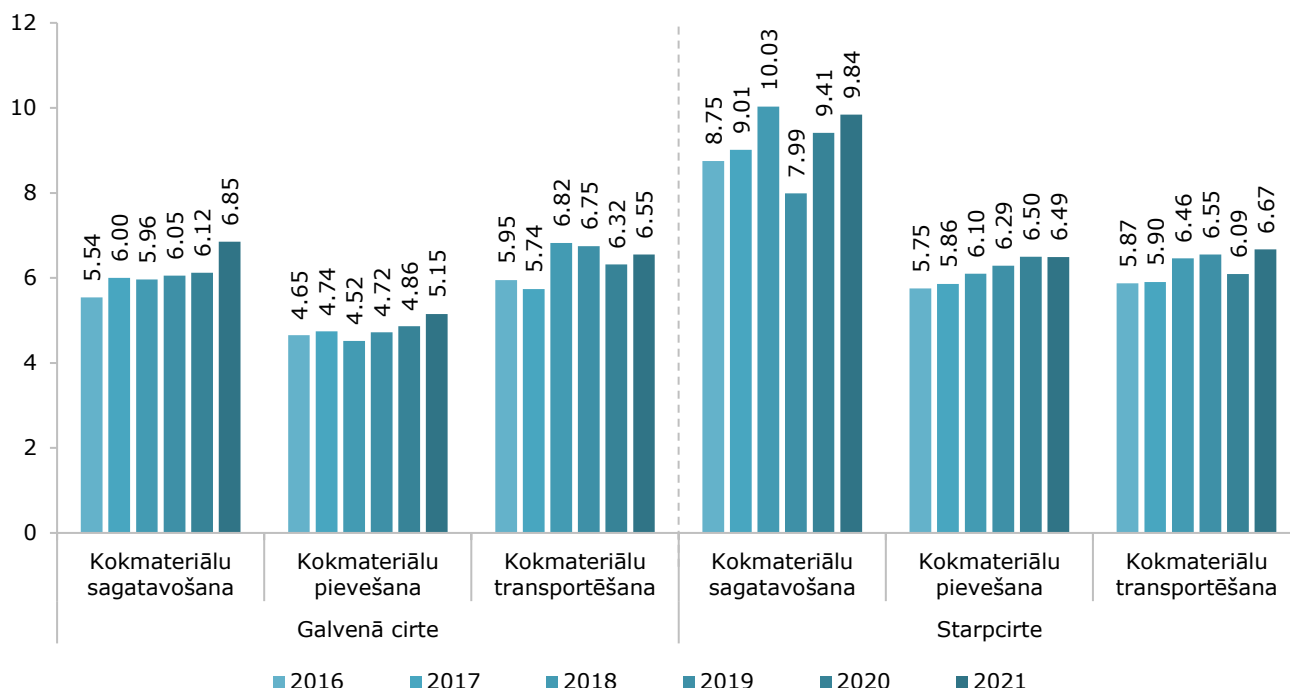
Cirtes veids	Pavisam		tai skaitā:			
			valsts mežā		pārējā mežā	
	platība, ha	krāja, tūkst. m ³	platība, ha	krāja, tūkst. m ³	platība, ha	krāja, tūkst. m ³
Cirtes, pavisam	111 729	13 070	54 249	6 774	57 480	6 296
Galvenā cirte	44 922	10 494	16 618	4 985	28 304	5 509
Kopšanas cirte	35 399	1 596	18 563	1 114	16 836	482
Rekonstruktīvā cirte	526	143	452	127	74	16
Sanitārā cirte (kopā ar vējgāžu cirti)	25 237	502	14 756	272	10 481	230
Vienlaidus un izlases citas cirtes	4 580	190	3 200	163	1 380	27
Ainavu cirte	102	1	11	0	91	1
Atmežošanas cirte	889	141	649	113	240	28
Nelikumīgā cirte	74	3	0	0	74	3

2021. gadā Latvijā pavisam nocirta 13,1 milj. kubikmetru koksnes, no tiem valsts mežos 6,8 milj. kubikmetru koksnes, bet privāto meža īpašnieku, pašvaldību un citu meža īpašnieku mežos iegūti 6,3 milj. kubikmetru koksnes. 2021. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu kopējais izcirstās koksnes apjoms samazinājies par 1 %. Valsts mežā izcirstais koksnes apjoms ir samazinājies par 581 tūkst. kubikmetru koksnes, bet pārējā mežā palielinājies par 410 tūkst. kubikmetru koksnes.

¹ Valsts meža dienesta dati.

MEŽIZSTRĀDES VIDĒJĀS IZMAKSAS

(eiro/m³ bez PVN)

Mežizstrādes izmaksas ietver kokmateriālu sagatavošanu, pievešanu līdz ceļam un transportēšanu līdz iepirkšanas punktam galvenajā cirtē un starpcirtē. Galvenajā cirtē meža gabals tiek izcirsts pilnībā, bet starpcirtē (kopšanas, rekonstruktīvā, sanitārā) cirte tiek veikta daļēji.

MEŽA ATJAUNOŠANA ¹

(ha)

Meža atjaunošana	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Valstī kopā	38 636	40 399	41 121	44 681	39 391	40 541
tai skaitā mākslīgā atjaunošana	12 598	12 975	14 080	17 035	17 424	18 221
Valsts mežs	16 052	15 357	14 928	15 635	16 248	17 287
tai skaitā mākslīgā atjaunošana	8 192	7 824	8 464	9 723	10 807	12 397
Citi meži	22 584	25 042	26 193	29 046	23 143	23 254
tai skaitā mākslīgā atjaunošana	4 406	5 151	5 616	7 312	6 617	5 824

Meža atjaunošanas pamatuzdevums ir mežsaimniecības prasībām atbilstoša produktīva un kvalitatīva meža izaudzēšana, mežu atjaunojot mākslīgi (sējot vai stādot) vai veicinot dabisko atjaunošanos, ja tā norit ar dotajiem augšanas apstākļiem atbilstošām koku sugām. 2021. gadā meža atjaunošanas apjomi (40 541 ha), salīdzinot ar iepriekšējo gadu, palielinājušies par 3 %. Mākslīgi atjaunoti 45 % (18 221 ha) meža, bet dabiski – 55 % (22 320 ha). 2021. gadā ar skuju kokiem atjaunoti 17 636 ha jeb 44 % no atjaunotās kopplatības, bet ar lapu kokiem 22 905 ha jeb 56 % no atjaunotās kopplatības. Mežu atjauno ar piecām galvenajām saimnieciski izmantojamām koku sugām – bērzu, priedi, egli, apsi un baltalksni. No skuju kokiem visvairāk stādīta egle (9 803 ha) – 24 % no atjaunotās kopplatības, bet no lapu kokiem bērzs (9 647 ha) – 24 % no atjaunotās kopplatības.

¹ Valsts meža dienesta dati.

MEŽA ATJAUNOŠANAS UN KOPŠANAS IZMAKSAS 2021. GADĀ

(eiro/ha bez PVN)

	Meža zemes 1. kvalitātes grupa	Meža zemes 2. kvalitātes grupa	Meža zemes 3. kvalitātes grupa	Meža zemes 4. kvalitātes grupa
Augsnes sagatavošanas izmaksas	172,88	172,10	171,12	175,45
Stādu izmaksas	416,52	450,14	544,64	511,92
Stādīšanas izmaksas	152,21	150,09	174,70	169,28
Agrotehniskās kopšanas izmaksas	161,98	146,05	145,95	161,52
Jaunaudžu sastāva kopšanas izmaksas	160,87	161,32	157,96	168,73

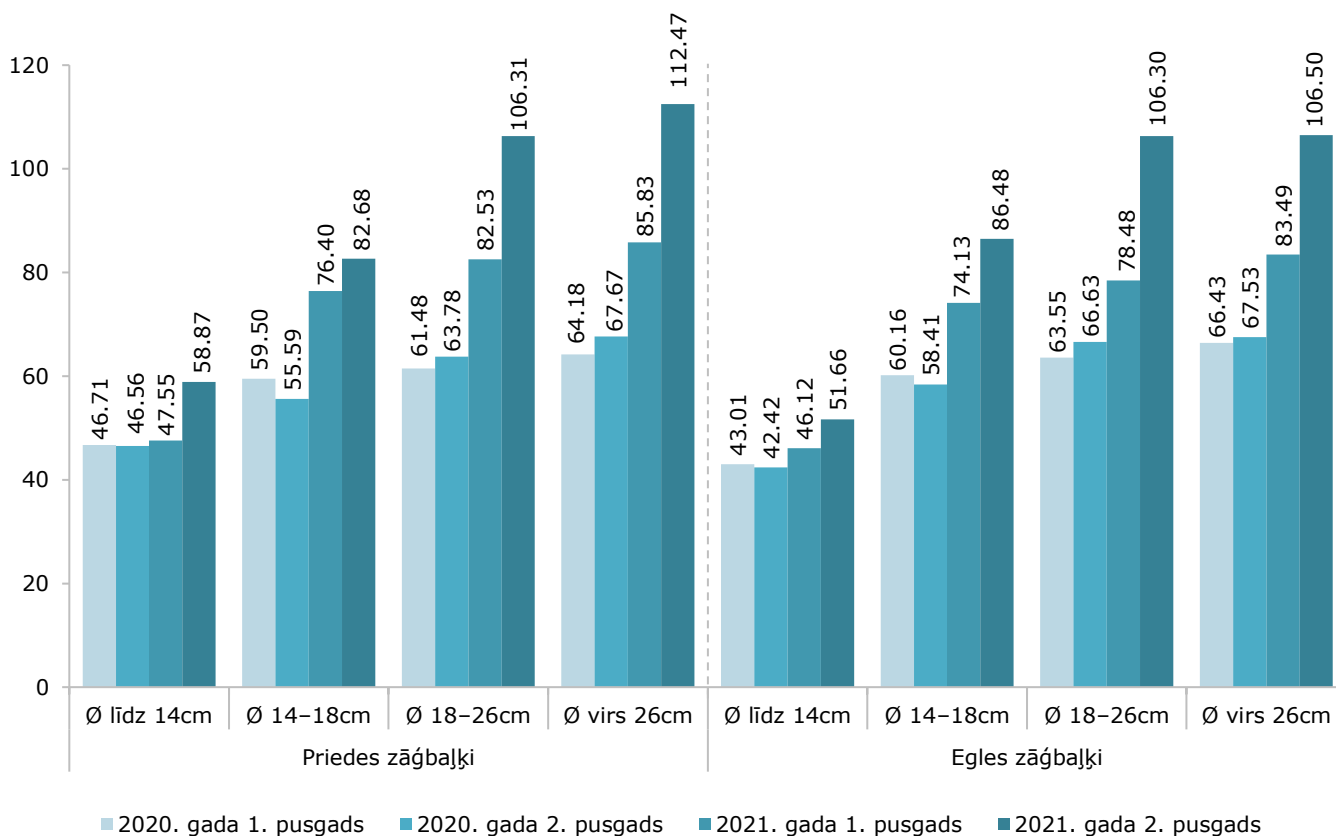
Meža atjaunošanas un kopšanas izmaksas tiek izmantotas, lai izvērtētu meža stādīšanai sagatavotās, mākslīgi atjaunotās meža platības, augsnis sagatavošanas, stādu, stādīšanas izmaksas un lai noteiktu meža agrotehniskās kopšanas, jaunaudžu sastāva kopšanas platības un to kopšanas izmaksas.

Meža atjaunošanas izmaksas sastāv no augsnis sagatavošanas izmaksām, stādu izmaksām un stādīšanas izmaksām. Vislielākās augsnis sagatavošanas, stādu un stādīšanas kopējās izmaksas 2021. gadā bija meža zemes trešās kvalitātes grupas mežos (890,46 eiro/ha bez PVN), bet viszemākās – pirmās kvalitātes grupas mežos (741,61 eiro/ha bez PVN). Kopšanas izmaksās ietilpst meža agrotehniskās un jaunaudžu sastāva kopšanas izmaksas. Vislielākās meža kopšanas vidējās izmaksas 2021. gadā bija meža zemes ceturtās kvalitātes grupas mežos (325,60 eiro/ha bez PVN), bet viszemākās meža zemes trešās kvalitātes grupas mežos (303,91 eiro/ha bez PVN).

Sēklas, sējeņi, augu daļas un stādi ir meža reproduktīvais materiāls, ko izmanto meža atjaunošanai vai ieaudzēšanai, lai saglabātu koku sugu daudzveidību un uzlabotu ieaudzēto mežaudžu produktivitāti. Meža likums nosaka, ka meža atjaunošanā un meža ieaudzēšanā atļauts izmantot tikai konkrētajai vietai piemērotas izcelsmes meža reproduktīvo materiālu, tādā veidā veicinot labāku nākotnes meža kvalitāti. 2021. gadā meža koku sēkļu ražošanai ir ievākti 1 081 hektolitrs čiekuru un spurdžu, stādu audzēšanai – 405 kg ozola zīles.

SKUJU KOKU ZĀGĀLĶU VIDĒJĀ IEPIRKUMA CENA

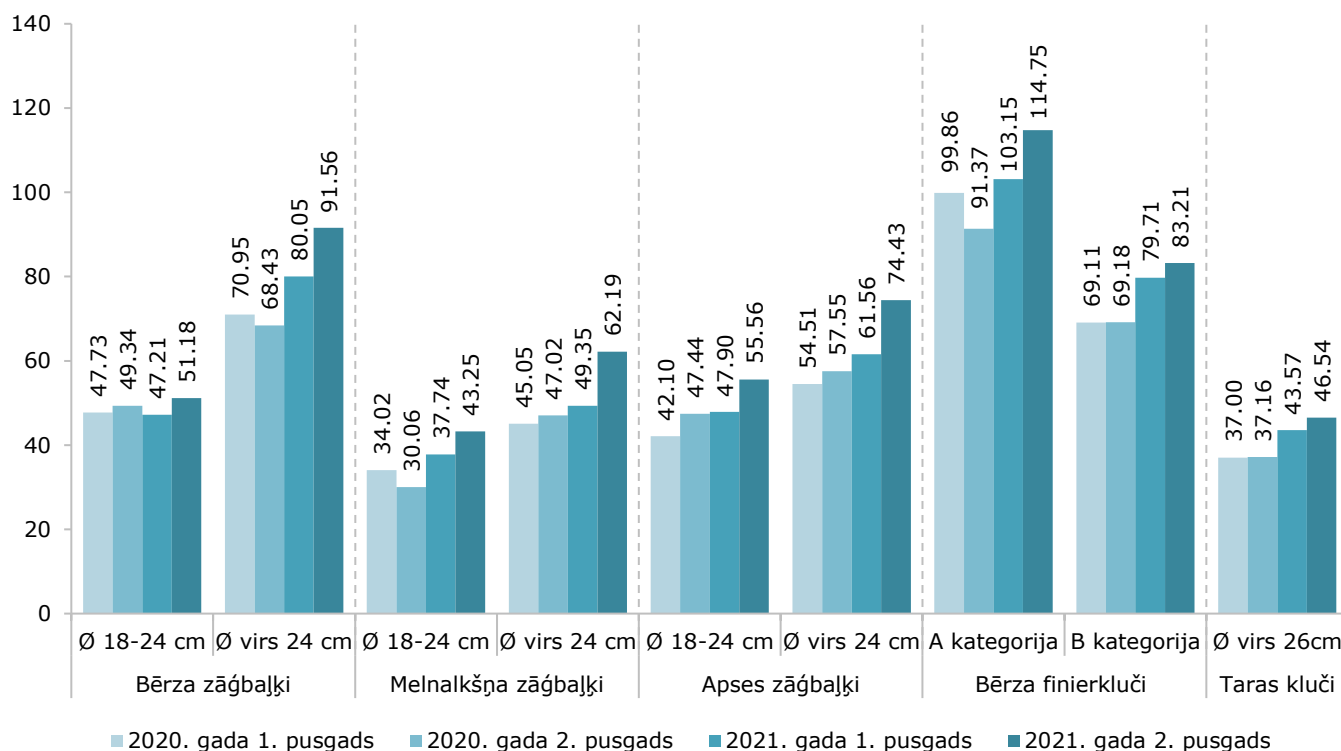
(eiro/m³ bez PVN)

Centrālās statistikas pārvaldes apkopotā informācija liecina, ka Latvijā 2021. gadā, salīdzinot ar 2020. gadu, vidējā apaļkoku iepirkuma cena pieauga gan skujkoku, gan lapu apaļkokiem. Kopš 2020. gada pasaules ekonomiku ietekmēja Covid-19 paveidu izplatība, ar pandēmiju saistītie ierobežojumi, loģistikas problēmas un klāt pievienojās vēl energoresursu dārdzība. Ceļošanas ierobežojumu dēļ iedzīvotāji savus brīvos līdzekļus novirzīja māju renovācijai un būvniecībai. Tas viss palielināja pieprasījumu pēc apaļo kokmateriālu un kokapstrādes izstrādājumiem, tādējādi palielinot apaļkoku iepirkuma cenu.

LAPU KOKU ZĀGBALĶU, FINIERKLUČU UN TARAS KLUČU VIDĒJĀS IEPIRKUMA CENAS

(eiro/m³ bez PVN)

Publikācija sagatavota, izmantojot mežu apsaimniekotāju, mežsaimniecisko pakalpojumu sniedzēju iesniegtos statistikas pārskatus, kā arī Valsts meža dienesta datus.

© Centrālā statistikas pārvalde, 2022.
Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce obligāta.

Lāčplēša iela 1, Rīga, LV-1301
tālrunis: 67366922; info@csp.gov.lv
www.csp.gov.lv